

SPOLEČNOST PŘÁTEL ITÁLIE
ASSOCIAZIONE AMICI DELL'ITALIA

Zpravodaj

Společnosti přátel Itálie

rok: 2016 • ročník: XXI • číslo: 3

Adresa redakce:
Vocelova 602/3
120 00 Praha 2

Internet:
eva.poddana@prateleitalie.eu
www.prateleitalie.eu

Číslo účtu:
4200582242/6800

Odpovědná redaktorka:
Eva Poddaná
Tel.: +420 603 413 962

Náklad:
600 výtisků

Sazba a tisk:
Firma KELOC PC, spol. s r.o.,
náměstí SNP 32, 613 00 Brno

Uzávěrka tohoto čísla:
21. října 2016

Úvodem

Další čtvrtina roku je za námi. Ta nejlepší – pro mě a většinu z nás, kteří máme rádi teplo. A léto bylo příjemné, jak má být, ale uteklo a před námi jsou jakýmsi skokem přípravy na vánoce a konec roku. Krásný podzim se tak nějak dělí mezi léto a zimu a jakoby nebyl. Protože v SPI musíme plánovat s předstihem, tak už teď pomalu zdobíme vánoční stromeček na náš předvánoční koncert.

Mé dojmy z činnosti SPI jsou čím dále lepší. Lidé jsou hodnější a vstřícnější, vlastně přátelštější. To ale není nic divného, vždyť jsme přátel Itálie a to nás spojuje. Jak jsme začali být aktivnější, nejen že trvají dobré vztahy s Italským Velvyslanectvím a Velvyslancem, ale začínají mít i nový charakter. Současný Velvyslanec Aldo Amati s námi stále více počítá jako se spolehlivou a akceschopnou společností. Především vidí naši úlohu v krajích České republiky a právě tam v rozšiřování spolupráce mezi našimi zeměmi.

Protože vím, že v pobočkách jsou schopní lidé, s mnohými jsem se již setkala a jednala, tak vím, že představa pana Velvyslance je reálná a v jeho záměrech mu jistě pomůžeme. A rozšíření spolupráce přinese i pobočkám další radost z činnosti a nové vazby na Itálii. Nic tak nebrání tomu, aby se nám společně podařilo posunout činnost SPI na další úroveň.

S tím souvisí i řada dalších věcí, spolupracujeme s Italským kulturním institutem a Italsko – česká obchodní komora také vzala naši existenci na vědomí i z hlediska naší prospěšnosti pro jejich činnost. Je řada italských firem, které s námi rády spolupracují a na spolupráci s námi si zvykly jako na něco samozřejmého. Takže se nám společně daří získávat postavení, které nám všem může jen dělat radost.

Chtěla bych poděkovat za projevenou solidaritu s obětmi z oblastí zasažených zemětřesením ve střední Itálii a za příspěvky, které jste zaslali jak přímo do Itálie, tak na konto zřízené pro tento účel Italsko – českou hospodářskou komorou, bohužel z událostí těchto dnů je vidět, že bude potřeba ještě mnohem více pomoci.

Velice si cením všech Vás členů SPI, kteří jen díky svému nadšení pro SPI přicházejí s novými náměty, organizují a zajišťují. Za to bych jim všem chtěla moc poděkovat. Jmenovat nebudu, nejenom že bych mohla na někoho zapomenout, ale těch jmen by tady bylo hodně

Eva Poddaná

Vzhledem k aktuální situaci v Itálii připomínáme:

Název sbírky: „Praha pro střední Itálii 2016“

Číslo účtu: 2113483079 / 2700

Banka: Unicredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.

IBAN: CZ46 2700 0000 0021 1348 3079SWIFT: BACX CZPP

Prostředky budou věnovány Úřadu Italské civilní ochrany pro obnovu postižených měst.

Předem děkujeme všem, kteří přispějí.

Uhradili jste členský příspěvek na rok 2016?

Příjmy Společnosti přátel Itálie pocházejí ze tří základních a momentálně jediných zdrojů. Z členských příspěvků, jazykových kurzů a z akcí, které pořádáme. Jak jste nepochybně zaznamenali, usilovně se snažíme o rozšíření aktivit SPI tak, aby členství v SPI dosáhlo vyšší úrovně a členům poskytlo maximum informací a zážitků. Přesto, že se snažíme získat i další finanční prostředky ve formě grantů a sponzorských darů, zatím zůstávají členské příspěvky hlavní položkou našeho rozpočtu.

Proto musíme položit našim členům obvyklou otázku – nezapomněli jste na zaplacení členských příspěvků na rok 2016? A pokud si nejste jisti, zda máte příspěvek uhrazen – případně i za minulé roky – můžete se zeptat na emailové adrese eva.poddana@prateleitalie.eu nebo přímo na telefonním čísle 603 413 962. Rádi Vás budeme informovat. Na druhou stranu musíme poděkovat, že platby členských příspěvků se po zaslání upozornění výrazně zlepšily.

Současně si Vás dovoluujeme opět upozornit, že pro neplacení členských příspěvků po dobu dvou roků Vám může být podle stanov členství zrušeno. Mnozí členové na včasnou úhradu ročního členského příspěvku občas zapomínají. Minimální členský příspěvek činí stále 200 Kč s tím, že každý člen může zvážit své možnosti, jak dále finančně přispívat k dalšímu rozvoji činnosti společnosti i vyšší částkou. Minimální příspěvek pro studenty a důchodce je stále 100 Kč.

Pro identifikaci úhrady je třeba uvádět jako variabilní symbol číslo členského průkazu. Pokud jej nemáte po ruce, uvádějte své jméno, příjmení a rok, za který příspěvek platíte. Již předem Vám děkujeme za splnění členské povinnosti.

Aktuální číslo účtu je 4200582242/6800 u SBERBANK.

Původní účet vedený u České spořitelny byl ke konci roku 2015 zrušen.

Eva Poddaná

Dolce vita u benediktinů v Katánii

Rozsáhlý komplex kláštera svatého Mikuláše postavený v 16. století a znovu na přelomu 17. a 18. století po fatálním zemětřesení ve východní části Sicílie v roce 1693, poskytoval rajský život pár desítkám mnichů benediktinské řehole v Katánii. Paláce, zahrady a nádvoří, kuchyně vybavená zásobami, které neměly k dispozici ani nejpřednější katánské šlechtické rodiny, dva sluhové na jednoho řádového bratra, tak by se jen velmi zhruba dalo popsat zázemí mužů žijících v předstírané samotě a odříkání. Bylo pro mě ohromující projít obrovskou vstupní branou a zadívat se na šedé zdi z lávového kamene, místního stavebního materiálu, který tak štědře nabízí Etna.

Katánie, její klášter a okolí Etny jsou místem děje historického románu Místokrálové (I Viceré) Federica de Roberta. Vyšel poprvé v roce 1894 v Miláně a sám příslušník nejvyšší společenské třídy v něm popisuje svou vlastní degenerující vrstvu. Románová rodina Uzedů pocházející ze Španělska z období vlády aragonských králů na Sicílii posílala podle tradice druhorozeného syna vždy do kláštera (podobně jako to dělaly ostatní šlechtické rodiny), protože právo zdědit knížecí titul a majetek měl pouze prvorozený.

Jedno z klášterních nádvoří

Za vstupní branou kláštera

Don Blasco z nejstarší generace rodu Uzedů je „typickým“ představitelem druhorozeného mužského potomka proměněného v „bohobojného“ benediktina. Denně v klášteře provozuje obžerství a alkoholismus, má blíže neurčený počet dětí, intrikařů a dělá rozbroje v rodině. I poslední dědic titulu Consalvo je tady na výslovné přání svého otce podroben systému klášterního vzdělávání.

Garibaldi přinesl změnu

Staré poměry na jaře roku 1860 naruší Garibaldi, který se s tisícovkou mužů (Spedizione dei Mille) vylodí na Sicílii a z Marsaly vítězně táhne až do Katánie, kde se

Bývalé mnišské cely

ubytuje právě u benediktinů. Garibaldiho výprava se stane předzvěstí velkých společenských změn, mimo jiné dojde i na rušení klášterů parlamentním výnosem. Mniši musí opustit svůj bezstarostný útulek, církevní majetek je postupně rozprodán a později se ocitne i v soukromých rukou otce Blasca.

Feudální šlechta se svými výsadami je ve druhé polovině 19. století postavena před historickou změnu, kterou mnohdy přijímá a snaží se jí přizpůsobit tak, aby byla pro ni výhodná. Zpočátku se zdá, že tato taktika přinese úspěch, ale zásadní sociální posun není možné zastavit dočasným převlečením konzervativců do liberálního kabátu. Nejmladší kníže Consalvo Uzeda se sice naoko prohlásí za liberála, aby získal křeslo v římském parlamentu, ale obyčejnými lidmi hluboce pohrdá stejně jako generace předchozích Uzedů včetně jeho otce Giacoma.

Atmosféra v rodině je po staletí tyranská a konkurenční, všichni bez výjimky prahnou po majetku, penězích a životě v přepychu. Rozhoduje kníže jako hlava rodiny a jeho přání je současně rozkazem. Consalvo pochopil, že o společenské výlučnosti už nebude na-

Bývalé skladovací prostory pro kuchyni

dále rozhodovat výše rodinného jmění a šlechtický titul, ale rodičí se politická moc nových zástupců lidu.

Robertův román je jedním z těch několika slavných, jež popisují italské „risorgimento“ originálním pohledem zevnitř, v tomto případě v literárním proudu zvaném „verismus“, který se v jižní dosud feudální Itálii snaží objektivně analyzovat společenské poměry. Naváže na něj Luigi Pirandello se svým dílem *Vecchi e i giovani* a později Tomasi di Lampedusa s románem *Gattopardo*. Nejnovější filmová a televizní verze *Místokráľů* (rolí Consalva hraje Alessandro Preziosi) nabitá současnými hereckými hvězdami byla natočena v roce 2007 režisérem Robertem Faenzou.

Kostel svatého Mikuláše

Snad nejvíce je cítit v blízkosti kostela svatého Mikuláše u kláštera. Náměstí, do něhož se otevírají dveře chrámu je tiché a tak jsem se musela zastavit. Pouze kapky přicházejícího deště a mizějící skupina mých spoucestovatelek mě donutila přidat do kroku.

Vyplatilo se mi dohonit ostatní, po dvouhodinové komentované prohlídce kláštera jsme se těšily na pozdější oběd, který už skoro zasahoval do siesty, a tudíž hrozilo, že restaurace budou zavřené. O něco později jsem u dlouhého stolu plného zcela vynikajících předkrmů, které by samy o sobě mohly být jídlem hlavním, ochutnala těstoviny „pasta alla Norma“ a ihned jsem se pídila po původu tak chutného a jednoduchého jídla. Už z filmů jsem poučena o tom, že lilek je národní sikulskou zeleninou, podávaný na různé způsoby, ale vždy s patřičnou dávkou olivového oleje.

Norma představuje druidskou kněžku ve stejnojmenné opeře o dvou jednáních od Vincenza Belliniho, úspěšného skladatele takzvaného bel canta první poloviny 19. století, dalšího významného rodáka z Katánie. S operou *Norma* zažil své velké

Nostalgická Katánie a pasta alla Norma

Dnes je klášter sídlem Katánské univerzity (Università degli Studi di Catania) a v bývalých mnišských celách jsou učebny, kanceláře pedagogického sboru a administrativy. Jistým způsobem tady pokračuje tradice vzdělávání jako v minulosti, ovšem s podstatným rozdílem. Vzdělání není výsadou vyvolených, ale je přístupné každému, kdo o něj projeví zájem.

Katánie plná vykroužených barokních balkonů vyvolává nostalgii po zašlých časech.

chvíle, než v pouhých 33 letech věku zemřel. Na počátku 20. století se jistý sicilský básník a velký gurmán Nino Martoglio měl vyjádřit o talíři těstovin své hostitelky, že jsou vynikající jako Norma a měl tím na mysli právě Belliniho operu. A tak se pasta alla Norma s rajčaty, grilovaným lílkem a slanou ricottou vydala na svou světově úspěšnou pout'. Věřte, že nejlépe chutná ve variantě krátkých těstovin.

Foto a text Michaela Krčmová

Nejkrásnější náměstí v Syrakusách

Zlatavé náměstí piazza del Duomo v historické části Syrakus chránilo ten den turisty i místní před silným studeným větrem. Bylo slunečno a pískovec teplé žluté barvy, z něhož je postavena většina budov na náměstí, u mě vyvolal zvláštní pocit důvěrnosti, jako bych tu už jednou byla. Fakticky vzato jsem ale toto místo na začátku května roku 2016 navštívila poprvé v životě.

Syrakusy založili kolem roku 730 př. Kristem řečtí kolonisté z Korintu na malém ostrově Ortygia u jihovýchodních břehů Sicílie. Z osady postupně vyrostlo mocné

Pohled na náměstí piazza del Duomo při východu ze stejnojmenného chrámu

město, které v dobách své největší starověké slávy mělo tři sta tisíc obyvatel. Magna Graecia neboli Velké Řecko se začalo postupně rozpínat po celé Sicílii, kde vznikaly městské státy podle řeckého vzoru.

Svou nezávislost ztratily při svém střetu s Římem v roce 212 před naším letopočtem, kdy při jejich obraně padl i fyzik Archimédes, zdejší rodák. Úměrně tomu, jak začal upadat obchodní význam města, rostla jeho pověst coby centra raněho křesťanství. Z dobře situované syrakuské rodiny pocházela také dívka, která rozdala své věno chudým a zasnoubila se

s Kristem. A protože byla svým zhrzeným snoubencem udána jako vyznavačka křesťanských myšlenek, podstoupila v roce 304 našeho letopočtu mučednickou smrt. Na obraze ji namaloval největší italský barokní malíř Michelangelo Merisi, pro svou vznětlivou povahu a sklony k násilnostem nazývaný „maledetto Caravaggio“. Syrakusy se mu staly útočištěm při útěku z Malty v říjnu roku 1608, kde byl jako už tolikrát v minulosti účastníkem souboje. Skryl se pod ochranu svého přítele, malíře Ma-

ria Minnitiho a na jeho přímluvu získal od města zakázku na vyobrazení pohřbu svaté Lucie.

Plátno bylo určeno pro kostel Santa Lucia al Sepolcro v přístavu, který stojí na místě, kde se měla odehrát Lucina mučednická smrt. Po důkladném restaurování se přestěhovalo na náměstí piazza del Duomo do hlavní apsidy dalšího kostela zasvěceného Lucii, do Santa Lucia alla Badia. Na pozadí Pohřbu svaté Lucie je vchod

Interiér Dómu

do katakomb u městských hradeb a v popředí dva muži kopající hrob tak blízko divákovi, že celou scénu činí téměř živoucí. Plátno nebylo přijato dobře a novátorské postupy autora byly ohodnoceny jako nevyvážené. A přece se malíři podařilo vystihnout religiózní vypjatost doby, její zálibu v mučednictví, temnotu prostředí osvětlenou pár paprsky světla. Po tomto „neúspěchu“ Caravaggio odchází ze Syrakus a pokračuje do Messiny.

Barokní fasáda Dómu z 18. století, postavená po ničivém zemětřesení v roce 1693

rána jsem opravdu na Santa Lucia přijela a dodnes nemůžu zapomenout na ranní hru slunce ve vodách kanálu Grande.

Lucie je patronkou svého rodného města, ale její ostatky odpočívají daleko na severu v benátském kostele San Geremia. Původní kostel svaté Lucie v sestiere Cannaregio byl zbořen kvůli výstavbě benátského železničního nádraží, které dodnes nese její jméno. Když řeknu: „Přijela jsem na Santa Lucia do Benátek“, zní to krásně a málokdo si uvědomí, jak silný příběh se za tak jednoduchou větou skrývá. Jednoho červnového

Prolínání věků

V myšlenkách se vracím na náměstí do Syrakus. Když jsem vystoupala po žlutých schodech do Dómu, ocitla jsem se současně ve dvou chrámech, ve dvou propojených epochách pohanské a křesťanské kultury. Na základech sloupů starého řeckého Athénina chrámu od dob vlády tyranů je postaven křesťanský kostel. Opravdové potěšení pro někoho jako jsem já, která není zrovna obdivovatelkou sicilského baroka, až příliš živého a vzletného.

Prostá elegance nádherných antických sloupů i skromný interiér s jednoduchými lavicemi povznášá duši. Tady jsem pozorovala zvláštní detaily, stropní lampy i úzký prostor hlavní lodě s dřevěným stropem. Myslela jsem při tom na Lucii, na mladou dvacetiletou dívku, jak prochází po náměstí, které bývalo dříve fórem a přemýšlí o své víře, která naplnila její osud.

Text a foto Michaela Krčmová

GRAN PARADISO

(Pulec)

Jednou na jaře jsme byli zase ve Val d'Aosta. Sluníčko svítlo a brzy se udělalo hezky teplo. Sněhy na horách začaly tát a Dora Baltea měla vodu. Hodně vody, abych tak řekl, více vody, než je pro bezpečnou sjízdnost zdravé. Rozhodli jsme se, že uděláme malý výlet do hor. Bylo nás šest: Phibo s přítelkyní, Urs, Christoph, Barbara a já.

Sledovali jsme malý potůček, přítok do říčky. Údolíčko bylo úzké a stoupalo příkře k masivu, zvaném Gran Paradiso. Podle potůčku, ale již v trávě, vedla zřejmě málo používaná stezka. S dosaženou výškou se údolíčko stále zužovalo, až přešlo vlastně ve skalní strž.

Zdravý rozum nám říkal, abychom se raději vrátili, ale zvědavost nás ponoukala jít stále výš a výš. Pomalu se nedalo říkat jíti, už jsme spíše šplhali. Ve strži se stezka a potůček sjednotily, takže nebylo jednoduché pokračovat. Občasný vodopád, nebo přesněji „vodostřik“, zablokoval strž, ale protože byla již úzká, vždycy se nám podařilo to místo nějak oblézt. Mnohokrát se nám zdálo, že vidíme nad sebou již horní konec strže, ale když jsme k tomu místu vylezli, pokračovala jen nějakým trochu jiným směrem. Byli jsme celí mokří, od potoka i od potu. A pěkně špinaví.

A najednou, aniž bychom to očekávali, skončila strž v nádherném modřínovém lesíku. Dorazili jsme na dost širokou, ale hlavně dlouhou horskou terasu. Okraj terasy byl porostlý modřínem, mezi nimi nějaký ten smrček, ale jinak byla plošina bez stromů. Viděli jsme překrásnou horskou louku, zřejmě dobře pěstěnou, plnou krásných horských květin. Nebyly ještě všechny rozkvetlé, probouzely se pomalu po dlouhé tuhé zimě. Umyli jsme se v potůčku a sedli si k malému oddechu.

Na horním konci louky, tam kde hora pokračovala další, skoro svislou, skalní stěnou, vedla cesta. Na ní jel Fiat 500.

Dívali jsme se na sebe celí zkoprnělí: tady nahoře, ve výšce hodně přes tisíc metrů, si jede Cinquecento. Jakoby nic, prostě si jede. Jestli sem nahoru vede silnice, jsme blbí, že jsme tak namáhavě lezli takovou nepříjemnou cestou. Ale odkud by ta silnice vedla, dole žádná nebyla? Asi odněkud z druhé strany, z jiného údolí.

Vydali jsme se na cestu směrem, kam zmizelo auto. Cestou jsme viděli několik krav, jak se pasou na št'avnaté louce. Asi po dvou kilometrech stál před námi malý stateček, vlastně jen horský domek s několika kůlnami. U něj stálo to Cinquecento. Trochu jsme se upravili a přiblížili se ke stavení. Na prahu stáli muž a žena, usmívali se nám naproti. Divili jsme se, ale oni také. Pozdravili jsme co nejslušněji a oni nás pozvali k velkému stolu, stojícímu mezi domkem a kůlnou. Nabídlí nám čerstvé mléko a sýr. K pití jsme zvolili my, městštití alkoholici, raději vodu, ze studánky vedle domu, ale sýru jsme neodolali. Překonal také všechny superlativy.

Vyptávali se, co tu děláme a jak jsme se sem dostali. Moc turistů sem asi nechozí. A podobně jsme se ptali také my. Vyzvěděli jsme následující: jsou tady od jara do podzimu, přezimují dole v údolí, i s kravami, A co to auto tady? Pozemek je veliký a ušetří mu to hodně času a energie. No a kde je ta silnice, po které sem vyvádí krávy a přijel tím autem? Žádná silnice tady není, jen taková nepohodlná cestička takovou strží. To jde ale jen, než začne tát, teď je strž plná vody. To jsme jim potvrdili. Na jaře se nechají i s kravami vyvézt helikoptérou nahoru, na podzim zase stejným způsobem dolů. Jen auto zůstává tady nahoře stále, zavřené v jedné kůlně. Nezúčastňuje se veřejného provozu, tudíž nepotřebuje ani pojištění, ani poznávací značku. A benzin přiveze helikoptéra, když přiletí pro sýr nebo pro seno, protože tak transportují do údolí všechny své produkty. A ta helikoptéra vás stojí hodně, né? Ano, skoro vše, co vyděláme. A proč nejdete dolů do údolí, třeba by se tam práce našla? No proč asi?

Tady nahoře, na půl cestě do nebe, je to drsná skutečnost, namáhavý život a tvrdá práce horského zemědělce. Ale také velký ráj, il Gran Paradiso.

Jan Kříž

Karel IV. a Itálie

(1. část)

Karlovy italské cesty

Život Karla Lucemburského je bytostně spjat kromě Čech a německých oblastí Svaté říše římské zejména s Francií a Itálií, zeměmi, které jsou s Karlem výrazně spojeny již od jeho mládí.

Budoucí český panovník a římský císař se narodil se jako syn českého krále a hraběte lucemburského Jana a jeho manželky Elišky z rodu Přemyslovců 14. května 1316 v Praze. Byl pokřtěn po svých předcích z rodu Přemyslovců jménem Václav. Do dět-

ství budoucího českého krále se brzy dramaticky promítly neshody mezi jeho rodiči. Když byli kralevicovi teprve tři roky, byl na otcův příkaz oddělen od matky a dalších několik let držen na některých českých hradech, aniž by s ní mohl být ve styku. Roku 1323, když mu bylo sedm let, poslal ho otec na vychování na královský dvůr Karla IV. Sličného do Francie, kde strávil následujících sedm let svého dětství a dospívání. Zde v sedmi letech při biřmování přijal jméno Karel; toto jméno pak výhradně užíval a pod ním vstoupil do dějin. Ve stejném věku byl oddán se stejně mladou Blankou z Valois, sestrou budoucího francouzského krále Filipa VI. Panovníkovo dětství – dnes bychom řekli „školních let“ – tedy probíhalo ve Francii, kde byl malý princ formován politicky a vzdělanostně.

Po pobytu ve Francii žil Karel kratší čas v Lucemburku u svého prastrýce, bratra císaře Jindřicha VII., trevírského arcibiskupa Balduina Lucemburského. Počátkem roku 1331 povolal Karlův otec, král Jan Lucemburský, svého syna z Lucemburku do Itálie. A zde pro Karla začal první článek řetězce rytířského dobrodružného života plného nebezpečí. Přitom právě první Karlův pobyt na Apeninském poloostrově, trvající od roku 1331 do roku 1333 patří mezi nejdůležitější – v „teenagerském“ věku se zde formoval válečník, rytíř a politik.

Tehdy ani ne patnáctiletý Karel měl v severní Itálii pomoci svému otci, který se o rok dříve aktivně zapojil do italské politiky a budoval v severní Itálii svoje vlastní panství – signorii. Karel dorazil na Velký pátek 20. března 1331 do Pavie, kde se ubytoval v augustiniánském klášteře. Třetí den pobytu, o velikonoční neděli, se Karel a jeho družina přesvědčili o tom, do jak nebezpečného prostředí se vydali. Bylo jim podáno k snídani otrávené jídlo. Karel naštěstí nejedl, protože se postil, aby mohl při mši přijmout svaté přijímání. Otrava se projevila během oběda, kdy několik členů Karlova doprovodu upadlo do bezvědomí, a někteří zemřeli. Karel si všiml, že v místnosti se pohyboval muž, který se vydával za němého. Byl zatčen a mučen. Během tortury pak třetí den přiznal, že namíchal do jídla jed z příkazu milánského pána Azza Viscontiho. I když způsob doznání na mučidlech byl problematický, nelze pochybovat o tom, že Karel se měl stát obětí politického atentátu.

Z Pavie se Karel odebral se svým doprovodem za svým otcem Janem do Parmy, která byla chápána jako centrum lucemburské vlády v Itálii. Povolání Karla do Itálie se ukázalo jako dobrý tah, zejména poté, co Jan Lucemburský musel v létě roku 1331 odjet za císařem Ludvíkem do Bavor, a správa lucemburských signorií v době Janovy nepřítomnosti byla svěřena Karlovi.

Přestože Lucemburkové tvrdili, že v Itálii jednají jak s pověřením císaře, tak papeže, nebylo jejich tvrzení pravdivé a Jan musel s císařem Ludvíkem vyjednávat. Toto jednání však bylo pro Lucemburka nadmíru úspěšné. Císař uznal Janovu signorii ve městech Bergamo, Bobbio, Brescia, Cremona, Milán, Modena, Novara, Parma a Pavie. Tato města měl Jan ve správě jako říšskou zástavu. Navíc jako Lucemburské dědičné léno uznal císař toskánské město Lucca. Následujícího roku pak obdobně úspěšně jednal král Jan i s papežem Janem XXII.

Lucemburské panství však značně omezovalo moc některých místních italských pánů, kteří začali být se situací velmi nespokojení. Podporování neapolským králem

Robertem a Florencií proto utvořili protilucemburskou ligu. Prvním činem, na kterém se liga podílela, bylo povstání v Brescii, které započalo 15. června roku 1332. Místní protilucemburští spiklenci společně se žoldněři z Verony během jednoho dne převzali vládu nad městem a česká posádka se musela stáhnout do místní citadely. Prolucemburští obyvatelé Brescie, většinou z řad původních vyhnanců, kteří se do města mohli vrátit právě díky příchodu Lucemburků, zatím začali být od povstalců hromadně vyvražďováni. V této situaci zradil Karla i Ludvík Savojský, který měl být Karlovým poručíkem a poradcem a Karla opustil. Boje se rozhořely naplno. Koncem října 1332 pak došlo k jedné z důležitých bitev Karlova mládí – u hradu San Felice poblíž Modeny, který se vojska protilucemburské ligy snažila dobýt. Karel se s oddílem asi 200 rytířů a 6000 pěších vydal hradu na pomoc. Dne 25. listopadu 1332, na den sv. Kateřiny, svedl u hradu první důležitou bitvu svého života. Během ní pod ním byl zabit i jeho kůň, avšak šestnáctiletý Karel zvítězil. Své vítězství přičítal ochraně sv. Kateřiny a stal se pak po celý život jejím oddaným ctitelem. Tuto bitvu popisuje i ve svém vlastním životopise *Vita Caroli*.

Tato Karlova autobiografie byla psána s určitým edukativním záměrem, jehož součástí byla i Karlova sebe prezentace a určité morálně-náboženské výklady. V tomto kontextu je třeba vnímat i další zde popsanou událost, která měla zabránit zradě některých jeho spojenců:

V téže době byla začata jednání mezi Veronskými a našimi nepřáteli na straně jedné a /.../, mocnými předáky Parmy, Reggia a Modeny, kteří byli jako jejich vladaři. Ti se posléze sešli ještě s hlavní radou města Verony v jednom kostelíčku diecéze reggijské a smlouvali se proti mně, aby mne zradili a sami se spojili v jednotu. Dali též sloužit mši, ochotni přísahat na tělo Kristovo, že chtějí ty smlouvy pevně dodržovat. I stalo se, že když kněz už posvětil boží tělo, nastala při oné mši po pozdvihování ohromná tma a strhl se v kostele prudký víchř, takže všichni byli poděšeni. Když se pak opět rozjasnilo, kněz před sebou na oltáři tělo Kristovo nenašel. I stáli tu všichni bledně a v úžase, a jak tak pohlíželi jeden na druhého, našli tělo Páně u nohou Marsiglia de' Rossi, který byl hlavou a původcem toho jednání. A tu zvolali všichni jedním hlasem: „Bohu se nelíbí, co jsme se rozhodli učinit!“ A tak rozpustili radu a rozešli se všichni do svých domovů.

Podobně vyznívá i jiná událost zachycená v Karlově autobiografii – sen, který se mu v noci z 15. na 16. srpna 1333, na svátek Nanebevzetí Panny Marie, zdál v Terenzu, malé obci nedaleko Parmy. V tomto snu jej v noci unesl anděl a vytáhl ho za vlasy nad jakési bojiště. Karel musel přihlížet, jak jiný anděl zmrzačil plamenným mečem jednoho z těžkooděnců uprostřed těla. Anděl poté Karlovi vysvětlil, že oním zmrzačeným je dauphin z Vienne, který tak byl potrestán za svou prostopášnost. Nabádal Karla, aby se měl také na pozoru a dal se na cestu pokání, k čemuž měl přimět i svého otce. Vizi pak potvrdila zpráva o smrti Guida dauphina z Vienne.

Musíme si přitom uvědomit dobový myšlenkový kontext, ve kterém Karel tyto záznaky zanechával: Prorocké sny byly považovány za privilegium potvrzující charisma mimořádných jedinců; u Karlova snu z Terenza je důležitý i mariánský motiv (sen měl v den Nanebevzetí Panny Marie). Příběh tedy, tak, jak je vylíčen, odpoví-

dá hagiografickému motivu konverze. Od dob sv. Augustýna, který ve svém *Confessiones* popsal, jak se obrátil od hříšného života k víře a askezi, se moment obráčení v evropské literatuře objevuje často. Nesmíme také zapomínat, že Karlovo čtení světa bylo ukotveno v čistě středověkých kategoriích, mimo jiné vnímal dějiny, události, ale i vnitřní rozhodnutí jedince jako ustavičný svár obce Boží a obce d'áblovy.

I přes moralistní výklad tohoto snu je však nutno dodat, že Karel si v Itálii spíše užíval života plnými doušky. O tom nám zachovává ve své České kronice zprávu i italský humanista Aenea Silvio Piccolomini, který o století později napsal, že Karel se prý choval v Itálii nevázaně, zneuctil nemálo cizích loží a přes otcovy výtky toho nezanechal.

Krátce po bitvě u San Felice se Karel vypravil do toskánské Luccy, kde se zdržel několik týdnů. Pro zlepšení obrany města založil nedaleko Luccy pevnost, kterou pojmenoval podle sebe – Montecarlo, tedy Karlova Hora, jméno, které nese dodnes. Karel následně dal vícekrát místním jménům názvy podle sebe, avšak v tomto případě tomu tak bylo poprvé. Město Lucca byla jistou Karlovou srdeční záležitostí. Považoval ji za svůj vlastní majetek, který si chtěl zachovat i do budoucna a v tomto směru se střetával i s názory svého otce Jana, který uvažoval o jejím prodeji.

Koncem léta 1333 Karel odjel z pověření svého otce do města Merana poblíž současných hranic Itálie s Rakouskem. Leželo na území Jindřicha Korutanského, se kterým Karel vedl jednání týkající se majetkových záležitostí. Karel na jih toho roku už nevrátil. Vydal se odtud v doprovodu předních českých šlechticů, se kterými se v Meranu setkal, do Čech, kam se vrátil po deseti letech. Přibližně ve stejné době opustil Itálii i král Jan Lucemburský a odchod obou Lucemburků z Apeninského poloostrova znamenal i faktický konec jejich italské signorie.

Karlův pobyt v Itálii, kde pobýval v letech 1331–1333, byl pro jeho osobnost zásadní – zde se mladý princ učil bojovému i politickému umění. Dělo se tak v politicky nestabilním a problematickém prostředí, které mu zřejmě bylo drsnou, avšak vynikající školou života.

Následující Karlovy italské cesty opět souvisely se zájmy lucemburské dynastie a primárně se týkaly Karlova o šest let mladšího bratra Jana Jindřicha a jeho snahy udržet jeho panství v oblasti Alto Adige. Podobně jako Karel IV. byl Jan Jindřich už jako malý chlapec odloučen od matky a poslán svým otcem na vychování do Tyrol. I on byl zasnouben ještě v osmi letech s o čtyři roky starší Markétou řečenou Maultasch (pyskatá), dědičkou Tyrol, a v roce 1336 si ji vzal. V té době ovšem již bylo v plném proudu nepřátelství mezi Lucemburky a císařem Ludvíkem Bávorem z rodu Wittesbachů, který měl zájem získat Tyrolsko pro svoji dynastii.

Poprvé se Karel vydal za svým bratrem na počátku roku 1336. Ujal se v Tyrolích poručnické vlády a připravil vojenské tažení proti císaři Ludvíkovi a jeho spojencům. V létě 1336 postoupil s vojskem údolím řeky Inn do Dolních Bavor, avšak u Kufsteinu narazil na vojsko císařova syna Ludvíka Braniborského, který Karlovi zabránil vstoupit na dolnobavorské území. Karlovi se však podařilo navzdory císařovým plánům udržet Tyrol v moci Jana Jindřicha.

Dlouho však v severní Itálii Karel nepobyl. Ještě koncem roku 1336 se společně s králem Janem zúčastnil křížového tažení na Litvu. Z výpravy, která na Litvě nedosáhla významnějších úspěchů, se Karel s otcem Janem vrátili na jaře 1337. Protože rozpory mezi oběma Lucemburky stále spíše vzrůstaly, vydal se Karel opět ke svému bratru do Tyrol. Karlův útěk před otcovou nevolí byl tentokrát dosti riskantní a plný dobrodružných překvapení. Nemohl jet přes nepřátelská habsburská území, a proto cestoval přes uherské království. Vydal se lodí po Dunaji do Budína (dnešní Budapešti), odkud pokračoval na jih přes Chorvatsko do jadranského přístavu Senje. Tam mu nabídl pomoc místní vladař, hrabě Bartoloměj Frankopan, na jehož lodi se plavil dál do Aquileje. Cestou však lod' obklíčili benátská kapitáni, kteří chtěli Karla zajmout, aby získali výkupné. U Grada se proto Karel s dalším českým šlechticem Janem z Lipé a Bartolomějem Frankopanem tajně spustili z lodi do malé rybářské bárky a přikryti pytli a sítěmi propluli mezi benátskými loděmi k břehu porostlém rákosím, odkud došli pěšky do Aquileje, kde je přijal místní patriarcha.

Poté se Karel s doprovodem dostal k Janu Jindřichovi do Innsbrucku. V Tyrolích však byl momentální klid, a tak se Karel zapojil do války na straně Benátek a některých jiných městských republik proti veronskému a padovskému vladaři Mastinovi della Scala, který byl stoupencem císaře Ludvíka Bavorského. S malou skupinkou tyrolských rytířů obsadil Karel dobrodružným přepadem hrad Primiero, ke kterému se dostal nočním pěším pochodem po horských srázích přes lesy a posléze se lstí zmocnil města Belluno: Vydával se za vojsko spojenců Mastina della Scala a až poté, co byl vpuštěn do města rozvinul prapory Českého království a tyrolského hrabství. S pomocí svého i benátského vojska též oblehl město Feltre, které se mu po šesti týdnech vzdalo na milost. Belluno a Feltre se tak staly lucemburskou kořistí.

Ještě koncem roku 1337 se Karel vrátil na Moravu a posléze do Čech. Zde se však nezdržel dlouho, další dva roky strávil většinou na cestách a vojenských taženích, i když nikoliv v Itálii.

V červnu roku 1340, když Karel pobýval i se svým bratrem Janem Jindřichem v Uhrách, dorazil posel tridentského biskupa Mikuláše Brněnského, který Lucemburky informoval, že manželka Jana Jindřicha Markéta proti svému muži zosnovovala společně s tyrolskou šlechtou spiknutí. Karel se s bratrem spěšně vydali do Tyrol a tehdy se Karlovi ještě podařilo úspěšně Markétiným a císařovým intrikám zabránit. Poté se v Itálii Karel zapojil do dalších bojů. Nejprve po boku tridentského biskupa Mikuláše Brněnského dobyl hrady Mel a Peutelstein v oblasti Cadore, Penede u Gardského jezera, a hrad a město Bellvicino, které byly v držení veronského Mastina della Scala. Následně Karel přitáhl na pomoc aquilejskému patriarchovi Bertrandovi, který byl ohrožen rakouským vévodou a hrabětem Gorizie. Po absolvování náročné cesty přes hory zahnal vojsko patriarchových nepřátel a část z nich oblehl na hradě v Gorizii. Tato válečná tažení Karel ukončil až po výzvách svého otce k návratu do vlasti, kde znovu hrozilo nebezpečí od císaře Ludvíka Bavora.

Předchozí tři Karlovy tažení do Itálie tedy primárně souvisely s jeho pomocí bratrovi. Již v roce 1341 se však Markétě Maultausch podařilo svého manžela Jana Jindřicha Lucemburského zbavit: Po jednom jeho návratu z lovu ho nevpustila do hra-

du Tirol. Následně se provdala za markraběte Ludvíka, syna císaře Ludvíka Bavora, a svého předchozího manžela obvinila z impotence, přestože pozdější potomstvo Jana Jindřicha s jinými ženami dosvědčují nepravdivost jejího tvrzení. Jan Jindřich následně dostal od Karla na starost markrabství moravské a stal se zakladatelem moravské lucemburské větve.

Tyrolsko se Lucemburkům již nepodařilo získat zpět, avšak podařilo se jim zasadit Ludvíkovi Bavorovi jiný zásadní úder, přičemž využili zejména sporu císaře s papežem Klimentem VI. V roce 1346 byl Karel proti Ludvíku Bavorovi zvolen novým králem Svaté říše římské. O měsíc později se Jan i Karel účastnili po boku Francouzů osudové bitvy u Kresčaku, první velké bitvy stoleté války, v níž Jan Lucemburský padl. Jeho syn a následník Karel pak ke koruně římské připojil i českou.

Již od podzimu 1346 však byl Karel vyzván papežem Klimentem VI., aby se opět vypravil do Itálie a hájil tam papežské zájmy proti stoupencům císaře Ludvíka. Proto, a zřejmě i z dalších důvodů, se již v únoru 1347 Karel vypravil do Itálie znovu. Tentokrát jeho cesta trochu připomínala jeho tajné putování přes německé země předchozího roku, kdy putoval z Francie do Čech – traduje se, že se vydal na riskantní cestu v přestrojení za obyčejného obchodníka či poutníka. Dorazil takto až do Tridentu, kde se s ním spojily další skupiny českých pánů, které ho následovaly. Společně s tridentským biskupem Mikulášem Brněnským pak zaútočil na hrad Tirol, který již byl několik let v moci stoupenců císaře Ludvíka Bavora. Jeho akce však byla neúspěšná. Přestože byl papežem stále vyzván k hájení kuriálních zájmů v Itálii, vojenské neúspěchy v Tyrolích Karla v létě 1347 přiměly k pevnému odhodlání vzdát se dobrodružné italské politiky a hledat napříště politické těžiště své moci v českých zemích. Únik z italské politiky provedl Karel zcela nenápadně počátkem srpna 1347, aniž by o tom informoval papeže, který se ještě určitou dobu domníval, že Karel se zdržuje v Itálii.

Karel se později do Itálie vypravil ještě dvakrát – v letech 1354–1355 a v roce 1368. V prvním případě se jednalo o jeho vlastní císařskou korunovaci a korunovaci jeho třetí manželky Anny Svidnické. Ve druhém případě šlo o císařskou korunovaci jeho čtvrté manželky Elišky Pomořanské.

Karlova korunovace roku 1355 byla dlouhodobě připravovaným politickým aktem a jeho cesta trvala od září 1354 do poloviny června 1355. Nejednalo se pouze o triumfální korunovační cestu, nýbrž šlo i o mnohé další politické aktivity nejrůznějšího charakteru. Karlova korunovace císařem Svaté říše Římské o velikonoční neděli 5. dubna 1355 však byla centrálním aktem této události. Návštěva Říma měla vedle této oficiální roviny i rovinu osobní. Dříve než byl Karel korunován, putoval po dobu velikonoce po posvátných místech města. Vázal ho však slib, který dal již v roce 1346 papeži Klimentu VI., totiž že ve městě stráví pouze den své korunovace. Rozhodl se proto vstoupit do města inkognito. Aby se nepoznán ztratil mezi poutníky, převlékl se do hnědého poutnického obleku a takto přišel velikonoční čtvrtek večer do Říma. Navštívil zde baziliky Svatého Petra, San Giovanni di Laterano, Santa Maria Maggiore, San Paolo fuori delle Mura i další kostely. Z anonymity vystoupil až v sobotu večer, a během neděle se uskutečnila ve Svatém Petru císařská koruno-

vace, kterou však neprovedl papež, sídlící v Avignonu, nýbrž kardinál Petr z Colombiers. Po ní se Karel s doprovodem přemístil do Lateránu. Kvůli danému slibu však Řím opustil ještě v neděli večer.

V roce 1368, kdy byla římskou císařovnou korunována Karlova čtvrtá (a poslední) manželka Alžběta Pomořanská, se již Karel v Římě zdržel déle – od 19. října do poloviny prosince. Po okázalých slavnostech následovaly politické rozhovory mezi papežem a císařem, o kterých se nám bohužel nezachovaly bližší údaje. Zdá se však, že se jednalo především o uklidnění rozháraných poměrů v Itálii a v římské říši. Bylo to po dlouhé době, kdy se Řím stal skutečně na krátkou dobu sedes imperii a caput mundi, neboť ve svých hradbách hostil obě hlavy křesťanského světa – císaře i papeže.

Pavel Helan

NÁŠ ŘÍMSKÝ SPOLUPRACOVNÍK DR. JOSEF KAŠPAR O SOUČASNÉM DĚNÍ V ITÁLII

Rozhovor s Jiřím Jílkem, vedoucím obchodně-ekonomického úseku Velvyslanectví České republiky v Římě

1) jaký byl v poslední době vývoj hospodářských vztahů mezi Itálií a ČR a které komodity se na exportu-importu obou zemí nejvíce podílely?

Vývoj hospodářských vztahů, a zvláště bilaterální obchod, zaznamenává v několika posledních letech výraznou dynamiku a to v obou směrech. Jak v roce 2014, tak v roce 2015 dosáhl obrat zahraničního obchodu mezi ČR a Itálií rekordní výše. V roce 2015 poprvé v historii vzájemných obchodních vztahů přesáhl hranici 10 mld. EUR. Vzhledem k tomu, že za období leden až červenec 2016 dosáhl obrat téměř 7 mld. EUR (oproti 6,2 mld. EUR za stejné období loňského roku), je velmi pravděpodobné, že i bilance letošního roku z pohledu obratu bude opět rekordní.

ČR vyváží do Itálie více zboží, než činí dovoz a to setrvale již od roku 2006. Zvyšuje se tak přebytek obchodní bilance, který jen za prvních 7 měsíců letošního roku dosáhla výše téměř 480 mil. EUR (vloni přitom bilance vykázala přebytek ve výši 210 mil. EUR). V loňském roce byl nárůst obratu s Itálií shodný s ročním růstem obratu s nejdůležitějším obchodním partnerem ČR – Německem. Itálie se v žebříčku největších obchodních partnerů ČR v roce 2015 loni znovu umístila na 6. příčce za Německem, Slovenskem, Polskem, Čínou a Francií a před Velkou Británií a Rakouskem.

Postavení ČR se rovněž zlepšuje v italských statistikách zahraničního obchodu, kde se ČR ocitla po boku několika málo zemí, s nimiž Itálie rozvíjela bilaterální obchod nejrychleji. Český trh je přitom pro Itálii velmi důležitý, protože objem italského zboží vyvezeného v r. 2015 do ČR je vyšší než činí italské vývozy do takových zemí jako je Indie, Kanada, Brazílie, Austrálie či Mexiko a dosahuje poloviny exportu do Číny.

Tradičním tahounem obousměrné obchodní výměny jsou především stroje a dopravní prostředky, v roce 2015 byly do Itálie vyvezeny automobily poprvé za více než 20 mld. Kč. Další významnou položku českého vývozu tvoří železo a ocel, tabákové výrobky, plasty, pneumatiky, dřevo, výrobky textilního a oděvního průmyslu, hračky, sklo a potraviny, povzbudivé výsledky však měly i položky zboží s vysokou přidanou hodnotou. Největší část zahraničního obchodu s Itálií se týká severoitalských regionů, kam směřuje také největší procento českého vývozu. Samotný region Lombardie se na bilaterálním obchodu podílí přibližně 1/3.

2) Málo se ví o úspěšných českých podnicích na italském trhu – mohli byste uvést nějaké příklady?

Ano, to je pravda. Kromě výše uvedených pozitivních výsledků vzájemného obchodu, je třeba mít na paměti, že hospodářské vztahy by se nemohly rozvíjet bez přítomnosti silných firem v obou zemích. Přítomnost řady známých italských značek v ČR je dostatečně známa. Na italském trhu na prvním místě jmenuji podnik Škoda Auto, která reprezentuje právě onu nejdůležitější komoditu, která se na bilaterálním obchodu podílí. Z dalších značek tu jsou přítomni významní zástupci tradičních českých odvětví, například českého skla (firma Lasvit), známé české pivovary jsou na italském trhu zastoupeny prostřednictvím místních distributorů. Z dalších můžeme jmenovat zastoupení významného, dnes už globálního výrobce nemocničních lůžek firmy Linet anebo např. výrobce kancelářských potřeb firmu Koh-i-noor. Co do velikosti investice představovala v roce 2015 velký průlom koupě sedmi tepelných elektráren českou společností Energetický a průmyslový holding (EPH), neboť se jedná o největší českou investici v Itálii. Jedná se o šest plynových a jednu uhelnou elektrárnu na italské pevnině, Sicílii a na Sardinii s celkovým instalovaným výkonem cca 4500 MW. Radost nám však činí i menší firmy, které se dokáží na italském trhu úspěšně prosadit s tradičními komoditami. Česká podnikatelka L. Košíková, která v Římě založila pobočku české sklářské společnosti Květná 1794, vyhrála v roce 2015 dokonce cenu Moneygramaward o nejlepšího zahraničního podnikatele v Itálii. Takové úspěchy přispívají výrazně k šíření dobrého renomé tradičních českých výrobků v Itálii.

3) Co by se dle Vás mohlo či mělo udělat jak na české tak na italské straně, aby se tyto vztahy ještě více rozšířily?

Na jedné straně vidím prostor pro zlepšování v případě firem, které usilují o uplatnění na trhu druhé země, především v rovině zvýšení informovanosti o podmínkách a fungování tamějšího trhu. Přestože se obě země vstupem ČR do EU v roce 2004 ocitly ve společném ekonomickém prostoru, domnívám se, že i nadále existuje řada odlišností v obchodní praxi a místních či regionálních specifik, týkající se např. ko-

munikace či zvyklostí v platebním styku, se kterými by měly firmy při oslovení partnerů dobře počítat. Z informačních nástrojů, které českým firmám umožňují získat si přehled o situaci na italském trhu, je při ruce například souhrnná teritoriální informace, kterou naše velvyslanectví pravidelně aktualizuje. Užitečné mohou být informace, které jak velvyslanectví, tak agentura CzechTrade, která má v Itálii své sídlo v Miláně, pravidelně umístí ují na svých stránkách či na webu businessinfo.

Jsem přesvědčen, že svoji roli v rozšiřování obchodních a ekonomických vztahů a podpoře investic si i přes fungování na společném trhu zachovávají i zastoupení státu a jeho specializované agentury. Tuto roli spatřuji jak v tradičním „otevírání dveří“ do institucí či k partnerům, k nimž by se české firmy samy dostávaly obtížněji, tak také ve zprostředkování kontaktů. Aktivizace státu v podobě ekonomické diplomacie, díky nimž se velvyslanectví a agentura CzechTrade daří propojovat firmy na obou stranách v různých sektorech, již určité pozitivní výsledky přinesla a dále přináší.

Výroba slavných klobouků Borsalino zachráněna

Jedním ze symbolů pánské módy byly po dlouhou dobu plstěné klobouky vyráběné v severoitalské Alessandrii. Továrnu založil v roce 1857 Giovanni Borsalino, který také tomuto typu pánské pokrývky hlavy dal své jméno. Vrchol produkce byl krátce před První světovou válkou, kdy jich 1500 dělníků během roku vyrobilo více než dva milióny. Pro ekonomiku oblasti to mělo velký význam, protože se v oblasti značně rozvinulo pěstování králíků, jejichž kůže byla základní surovinou produkce. Později výroba poklesla, ale věhlas Borsalina zůstal, protože mělo obrovský úspěch v USA. Nosily ho jak hollywoodské hvězdy jako Humphrey Bogart, tak mafiánští bossové jako Al Capone. Ale úspěch měl i v Evropě, kde ho nosily slavné hvězdy jako Alain Delon či Jean-Paul Belmondo. V muzeu továrny se nachází i dopis Roberta Redforda, v němž prosí majitele továrny, zda by mu nemohl prodat Borsalino, který nosil Marcello Mastroianni ve Felliniho slavném filmu 8 a půl.

Redford nevěděl, že firma se ocitla na okraji propasti. Móda se změnila a navíc podnikatel, který firmu koupil v 80letech, nadělal obrovské dluhy. Jak vůči dodavatelům a bankám, tak vůči italskému ministerstvu financí, kterému v jistém okamžiku dlužil téměř 60 milionů eur. Slavné továrně, ve které zůstávalo 130 dělníků a vyrábělo 165.000 kusů ročně, hrozil definitivní krach.

Naštěstí se našel švýcarský podnikatel, který slávu Borsalina chce vzkřísit. Jmenuje se Philippe Camperio, jeho rodiče emigrovali z Itálie v polovině minulého století. Zaplatil dluhy bankám, finanční úřad mu slevil 40% dlužných daní a Camperio se zavázal investovat do továrny okamžitě 5 milionů eur. „Všichni zaměstnanci firmy zůstanou a nezavřeme ani těch několik obchodů, které nám po světě zůstaly“ prohlásil Camperio. „Ale svět se mění a tak prodej on-line se určitě pro nás stane rozhodující. A chtěl bych proniknout do asijských trhů, které jsou dnes nejslibnější“.

Ve Florencii nechtějí Mc Donald's

Ve Florencii nechtějí Mc Donald's. Tedy ho nechtějí na Piazza del Duomo, přímo před slavnou místní katedrálou. Starosta Dario Nardella dokonce apeloval na Unesco, ve snaze bránit tradiční aktivity ve Florencii, „aby vynutilo přísná pravidla minimarketům a výrobcům kebabů, kteří se lavinovitě šíří v jednom z nejvíce ohrožených historických center“, protože poskytují, jak napsal jeho zástupce Paolo Ermini, „obchodní aktivitu mizerné kvality“.

Možná je už trochu pozdě, nejvíce postižená jsou centra Florencie a Benátek, kde „ochrana tradic a identity města“ je vzdálenou vzpomínkou na minulost. Řím prozatím trochu odolává, ale i tam, zvláště v blízkosti Vatikánu to nevydrží o mnoho lépe.

Jednatel McDonald's Italia Roberto Masi to ale nevzdává: „Měníme se. Neexistuje už starý fast-food s nepohodlným zařízením z levné umělé hmoty, zorganizujeme „casual restaurant“. Samozřejmě s tím, že chceme dodržet naši identitu, hvězdičky Michelin nás nezajímají. A dodávám, že kupujeme každoročně 90 tun místní hovězí speciality „Chianina“, mohli bychom i otevřít sekci Mc toskánských vín a piv.“

V roce 1986 se rozpoutala podobná bitva, když McDonald's otevřel svůj první restaurant několik desítek metrů od slavných Španělských schodů v Římě. To přimělo Carla Petriniho k založení hnutí „Slow food“, tj. center prodávajících kvalitní potraviny vyráběné pokud možno tradičním způsobem, bez chemikálií a jiných přísad.

Hnutí se rozšířilo i do zahraničí ve formě řetězce „Eataly“, který slaví velké úspěchy v USA, Británii i Japonsku.

Vaření se stalo módou, i v italské televizi je možno každý den vidět slavné šéfkuchaře jak předvádějí své umění. A nejznámější místní televizní kritik Aldo Grasso poznamenal: „když vidím tyhle slavné šéfkuchaře nosící hvězdy Michelin, jak se neustále předvádějí v médiích a jak sponzorizují průmyslově vyráběné brambůrky, dostanu strašnou chuť na hamburger“.

Matka Tereza a komunální daně

Francesco Rutelli, starosta Říma v letech 1993–2001, se zúčastnil nedělního sva-tořečení Matky Terezy z Kalkuty. Na své facebookové stránce přinesl sympatickou vzpomínku na ni. „V roce 1996 jsem jí udělil čestné občanství Říma, jakožto uznání za pomoc marginalizovaným lidem v našem městě. Přijala ho, ale hned se mě s úsměvem zeptala: „Starosto, ale když teď jsem Vaše spoluobčanka, doufám, že po mě hned nebudete chtít zaplacení městské daně z nemovitostí?“ Rutelli pak dodal, že všem sestrám jejího řádu darovali bezplatnou tramvajenku, aby mohly snadno dojíždět za svými chráněnci. „Jednou jsem jí navštívil s rodinou doma, spala v pokojí o čtyřech čtverečních metrech, ve velké prostotě a pokoře“.

Oscar Giannino, redaktor jedné rozhlasové stanice Rutellimu ironicky připomněl, že „měl tenkrát Matce Tereze říci, že vzhledem ke konkordátu uzavřenému mezi Mussoliniho Itálií a Vatikánem v roce 1929, který byl přejet do poválečné demokratické ústavy, církev státu takové daně neplatí a tím jen v Římě ušetří 400 milionů eur ročně“.

Papež František opět všechny překvapil

Z letní residence papeže v Castelgandolfu, asi 30 km na jih od Říma, se stane muzeum. Palác byl postaven počátkem XVII. století papežem Urbanem VIII. Městečko se nachází ve výši přibližně 450 metrů nad mořem a papežové se sem rádi uchylovali před horkem a dříve i maláříi Věčného města. Jan Pavel II. toto místo miloval a rád si hrál s dětmi zaměstnanců paláce. Benedikt XVI. zde naopak rád hrál na milované piano.

Papež František zde naopak nikdy nepobýval. „Já nepotřebuji žádnou dovolenou“, prohlásil vícekrát. A těch několik dní odpočinku tráví vždy ve své římské residenci Svaté Marty. Na rozdíl od ostatních papežů ani nebydlí v Apoštolském paláci ve Vatikánu. „Chci sdílet svůj život s věřícími“, je jeho motto a František se ho drží. Na jeho příkaz byl již před časem zpřístupněn park a část paláce v Castelgandolfu. Každou sobotu jezdí z vatikánského malého nádraží Sv. Petra zvláštní vlak s návštěvníky do blízkosti Castelgandolfa.

Apartmán papeže bude zpřístupněn obřadem, kterého se zúčastní pěvecký chór, který přijede z Číny. Patrně největší zájem vyvolá knihovna a pak ložnice, ze které je nádherný pohled na dvacet kilometrů vzdálené moře.

Rozhodnutí papeže nejezdit do Castelgandolfa nevyvolalo zpočátku velké nadšení místních obyvatel. „Je pravda, některá zařízení jako restaurace či bary musely ukončit činnost“, říká primátorka městečka Milvia Monachesiová. „Ale postupem času se situace zlepšila, do paláce přijíždějí turisté a my se také více orientujeme na jiný typ turistiky, zvláště sportovní. Sama jsem papeži vícekrát napsala a setkala se s ním. Zeptal se mě, zda se na něj zlobíme. Samozřejmě ne, ale chybí nám, to je jasné“.

Řím odvolává svou kandidaturu na organizaci letních Olympijských her

Řím odvolává svou kandidaturu na organizaci letních Olympijských her v roce 2024. Nová římská primátorka Virginia Raggiová (37 – Hnutí 5 hvězd) to oznámila na krátké tiskové konferenci, při níž prohlásila, že „pro organizaci her nejsou v Římě podmínky. Převzali jsme město v dezolátním stavu zanechaném předchozími pravi-

covými i levicovými správami a naší povinností je myslet především na každodenní potřeby Římanů. Hry by byly jen byznys pro stavitelské firmy s nebezpečím korupce”.

Raggiová několik týdnů váhala s oficiálním prohlášením, protože na jedné straně v předvolebním programu hnutí 5hvězd bylo jasně napsáno „ne Olympijským hrám“, ale na druhé straně sportovní kruhy, vláda a oblasti mimo Říma kde se mohly některé soutěže odehrávat (například Sardinie) naléhaly, aby nová obecní správa potvrdila rozhodnutí předchozího starosti Ignazia Marina o Olympijské hry usilovat.

„Máme velkou šanci hry získat a získat také prostředky pro modernizaci města, jako před OH v roce 1960“, prohlašovali jak předseda italského Olympijského výboru Giovanni Malago tak bývalý šéf Ferrari Luca di Montezemolo.

Nakonec se ale prosadila vůle zakladatele hnutí Beppe Grilla, který na své webové stránce před několika dny jasně napsal: Hráme a korupci říkáme ne”.

Premiér Matteo Renzi komentoval: „My samozřejmě budeme respektovat rozhodnutí primátorky. Nepřipadá v úvahu snažit se OH vnutit proti vůli města. Ale musím dodat, že vysíláme do zahraničí velmi špatný signál: a to, že nejsme schopni porazit korupci a nedokážeme se dívat dopředu. A pokud paní Raggiová nemá kuráž riskovat, neměla by se dávat na politickou dráhu. Připomínám jen, jak se Milán díky Expo 2015 zmodernizoval a stal skutečně mezinárodním centrem”.

Mimo zklamání zůstává i otázka kdo zaplatí 13 milionů Eur, které byly doposud investovány do projektu od okamžiku, kdy v roce 2015 bývalý starosta kandidaturu schválil. „Byli jsme na dvou třetinách cesty a naše pozice byla silná. Škoda, během příštích 20 let Itálie nebude moci o nic podobného žádat“, dodal předseda italského Olympijského výboru Malago.

Oprava Španělských schodů skončila

21. září se na restaurovaných 138 Španělských schodech se konal slavnostní koncert. Oprava barokní památky trvala 1,5 roku a byla financována známou zlatnickou firmou Bulgari, která je již několik let v rukou francouzského holdingu LMVH, který vlastní firmy vyrábějící luxusní a módní výrobky. Schody byly opraveny již v roce 1995, během dvaceti let byly necitelnými a někdy neomalenými turisty poškozeny. Obecní správa debatuje jak je ochránit. Paolo Bulgari, který se dívá na schody ze svého bytu v přilehlé Via Condotti říká: „Je nutné, aby schody byly pod stálým dohledem, aby si turisté z nich nedělali prostor pro piknik. Myšlenka, že by v noci měly být uzavřeny umělecky vyrobeným kovovým plotem, se mi nelíbí. Nemám rád záказы, dávám přednost výchově”.

Známy spisovatel a novinář Corrado Augias mu ale odpovídá: „V žádném městě na světě by si turisté nedovolili to co holandsští fanoušci na fontáně Barcaccia, či turisté z celého světa, kteří se každý den snaží vystoupit na sochy nedávno opravené Fontány di Trevi a nechat set tam fotografovat. Před očima 3 strážníků, kteří je ne-

ustále musejí vyhánět. Strážníci mají podle mě důležitější práci než kontrolovat tyhle hlupáky. Výchova, výborně, ale to si vyžádá čas. A než budou vychováni, bude lépe, když alespoň v noci bude přístup na Španělské schody i Fontánu di Trevi zabráněn oplocením.“

Na jiných místech, hlavně u Vatikánu a Kolosea se uvažuje o tzv. pilomatech, dálkově řízených kovových pohyblivých sloupcích. Debatu urychlil v pátek duševně nemocný muž, který poslal papeži Františkovi twit, který zůstal bez odpovědi. „A tak jsem se rozhodl za ním jít“, prohlásil po zatčení – lépe řečeno jet, automobilem srazil dřevěné zátarasy před průčelím Svatopetrského chrámu a dorazil asi 20 metrů před vstup do chrámu. Přítomná policie na něj nestřílela, protože manželka duševně nemocného zavolala policii a upozornila ji na úmysly svého muže, že nejde o terorismus.

„Nejlepší řešení bude instalovat v blízkém okolí Vatikánu i Kolosea pilomaty, které umožní přístup jen autorizovaným vozidlům. Nedá se nic dělat. Jak říká jedno římské přísloví: Matka pitomců je neustále těhotná“ se k problému lapidárně vyjádřil římský komik Gigi Proietti.

Archeoložka Isabella

V malé vesničce San Lorenzo di Lerchi, v středoitalské oblasti Umbrie žije Isabella Dalla Ragioneová, která se označuje za „archeoložku ovoce a stromů“. Stará se o čtyři hektary ovocného sadu a čtyři hektary lesa. Na nich pěstuje 440 rostlin a 150 odrůd ovoce, kterým hrozil zánik či úplně zapomenutí. „Zdělala jsem tuto lásku po svém otci“ říká a dodává „chodila jsem po opuštěných venkovských staveních, listovala ve starých kronikách a četla latinské zemědělské traktáty Plinia, Varroneho či Columelly. Například na obrazech z XVI. století – Dürera či Pinturicchia jsem zjistila dnes prakticky neznámou odrůdu jablka nazvanou „volí čumák“. A na průčelích některých renesančních paláců je například zobrazena tzv. florentská hruška, dnes už prakticky neznámá.“ Isabella pracuje na stromech tradičními metodami a její činnost nezůstala bez ohlasu. O jejím ovocném sadu se zmínil i New York Times a pro rozumy si za ní zajeli i Gérard Depardieu, Bill Pullman a další herci. „Bohužel“ dodává s kapkou hořkosti archeoložka ovoce, „průmyslově organizované zemědělství dnes žádá pouze několik málo odrůd ovoce a ve velkém množství. Na trhu dnes najdeš jen tři typy jablek (Golden, Stark, Rome Beauty) a tři typy hrušek (Abate, William a Conference). Dnes nikoho nezajímá florentská hruška, kterou je třeba vařit. Anebo tzv. hruška colombina, která se jedla společně s mořskými rybami?. A jedná se například i odrůdy fiků a další ovoce s krásnými barvami a vůní“. Budoucnost sadu zatím zaručují včely „Starám se o ně jako o princezny“ říká Isabella a finanční podpora oblastních orgánů, která by měla přijít v příštím roce.

Jižní Itálie umírá

V okamžiku, kdy pozornost světa i téměř celé Itálie byla obrácena k Nice, kde se stále pohřešuje 30 Italů či k Turecku, kde prezident Erdogan úspěšně potlačil pokus o puč, se ve sportovním paláci v jihoitalské Andrii konal společný smuteční obřad za 23 obětí železničního neštěstí, ke kterému došlo několik dní předtím. Na pohřeb sice přijeli prezident republiky Sergio Mattarella (75) i ministr dopravy Graziano Del Rio (56), ale místní biskup Luigi Mansi při homélii zdůraznil, že „Jih je považován za periférii Itálie, a v tom spočívá hlavní vina politiky, bez ohledu na osobní zodpovědnost těch, kteří toto neštěstí zavinili“.

Matteo Salvini (42), který je už dva roky tajemníkem Ligy Severu, na rozdíl od svého předchůdce Umberta Bossiho nemluví o nezávislosti severní Itálie, stal se spíše populistickým nacionalistou. Ve skutečnosti o to Liga ani nemusí usilovat, protože ve skutečnosti po 8 letech krize, dnes existují alespoň dvě, ne-li tři Itálie. A problémy, které má obyvatel Turína či Milána jsou zcela odlišné od člověka žijícího v Palermu či Neapoli.

Postačí pár údajů. Od počátku krize investice v jižní Itálii poklesly o 37% (což je každoročně o 35 miliard euro méně). „Být mladá žena v jihoitalské Kalábrii (špička boty) a mít pracovní místo je statistickou kuriozitou – řádnou práci má pouze 4,7%“ napsal univerzitní profesor Federico Fubini. A jih se proto vylidňuje. Oficiální statistiky praví, že v loňském roce ho opustilo 63.000 osob. Ve skutečnosti číslo bude ještě vyšší, protože mnozí odejdou, aniž by o tom informovali místní obecní úřad. Jinými slovy, při tomto rytmu počet obyvatel Jihu poklesne každé tři roky o jedno procento. Emigrace z jižní Itálie není nic nového. Jenže v 50. a 60. letech odcházeli pogramotní zemědělství dělníci, zatímco dnes práci jinde hledají mladí s vysokoškolským diplomem. „Navíc na rozdíl od minulosti, neposílají větší část výdělků rodinám, které zůstaly na jihu. Založí si novou existenci buď v zahraničí, nebo v Severní Itálii“, dodává politolog Angelo Panebianco (68).

Hospodářská krize tvrdě postihla celé italské hospodářství. Jenže Sever, kde je mnohem méně korupce a kde veřejná správa funguje mnohem lépe, odolal. „Zachránil nás export – Itálie má po Německu největší strojírenský průmysl v Evropě a ten využil všeobecné hospodářské oživení. Milán navíc dokázal využít loňské Expo k rozsáhlým investicím a stal se opět skutečným hlavním městem země“ dodal bývalý milánský starosta Giuliano Pisapia. V oblasti Turína se opět úspěšně vyrábějí a vyvážejí automobily. Peněz na investice nicméně není moc a ty které jsou, nakonec povětšinou šly do severní poloviny země. „Na jih italská politika prostě zapoměla“ opakuje každý den v jedné rozhlasové stanici sicilský spisovatel Pietrangelo Buttafuoco (52). K tomu je třeba přičíst neefektivnost a korupci místní politiky. Trať, na které došlo ke srážce vlaků, patří jedné soukromé společnosti, která dostala koncesi od oblastní vlády Apulie v Bari. Již od roku 2007 se hovořilo o tom, že linka, po které jezdí každý den desítky vlaků, by se měla stát dvou kolejová. Evropská Unie uvolnila již před 5 lety fondy na tento projekt. První práce měly začít příští měsíc. Byly zakoupeny ultramoderní vlakové soupravy, ale signalizační systém je stejný od 70. let minulého

století. Je pravda, že italské státní železnice patří k nejbezpečnějším v Evropě. Jenže jak v Římě, tak v Bari jsou orgány, které dohlížejí na bezpečnost soukromých provozovatelů. A nic se nestalo. A přitom Apulie je oblast, která je na tom v jižní Itálii nejlépe. Každý nový italský premiér při prezentaci své vlády hovoří o tom, že "Jih je klíč k rozvoji země". Jenže jih je nekonečnou Achillovou patou Itálie. Ironií osudu je, že jak prezident Sergio Mattarella tak předseda Senátu Pietro Grasso (71), to jest dva nejvyšší představitelé státu, jsou Sicilané. I tak ale drtivá většina politiků dělá, jako by problém jihu neexistoval a vyřešil se nějakým zázrakem sám.

Plebiscit v italsky mluvícím švýcarském kantonu Ticino se velkou většinou vyjádřil k omezení přílivu přeshraničních pracujících z Itálie

Více než 58% obyvatel kantonu Ticino řeklo své Ano při referendu vyvolaném švýcarskou pravicovou stranou Udc a Ligou obyvatel Ticina, nazvaném „Prima i nostri“ (nejdříve myslíme na naše lidi). Do tohoto kantonu, zvláště do měst Lugano a Bellinzona každý den přijíždí 62000 Italů z přilehlých regionů Lombardie a Piemonte. V kantonu sice není žádná velká nezaměstnanost, ale přeshraniční pracující jsou obviněni z toho, že pracují za nižší platy než Švýcaři a to má pak dopad i na výdělek domácího obyvatelstva.

Do jisté míry je to ironie osudu, protože švýcarská pravice používá prakticky stejná hesla a důvody jaká italská Liga severu používala vůči přistěhovalcům z Jižní Itálie.

Poslankyně Evropského parlamentu za Berlusconiho Forza Italia Laura Comiová okamžitě reagovala na výsledek referenda a prohlásila, že „Brusel by měl okamžitě přijmout odvetná opatření, pokud by mělo docházet k diskriminační praxi vůči přeshraničním“.

Výsledek hlasování je spíše politickým signálem, který prozatím nebude mít žádný vliv na situaci přeshraničních Italů přijíždějících za prací do Ticina. Pracovní zákonodárství není v pravomoci kantonů ale federálních orgánů v Bernu. A ty se vši pravděpodobností budou postupovat velmi opatrně.

Uprchlíci mohou být i byznys

Italské televizní noviny ukazují prakticky každý den stejnou scénu. Z lodí, které zakotvily v sicilských či kalábrijských přístavech, anebo na ostrově Lampedusa vycházejí skupiny vysílených uprchlíků. Protože k tomu zvláště od jara do podzimu dochází prakticky každý den, zpráva se dostane do popředí jen v případě další katastrofy, při níž jistý počet běženců přišel o život. Díky obětavosti námořníků, dobrovolníků v pří-

stavech, Červeného kříže a různých humanitárních organizací jsou uprchlíci ošetřeni, oblečeni, je jim zajištěna strava i provizorní ubytování. A nelze zapomenout na velkorysost obyvatel Lampedusy a Sicílie, oblastí které určitě nepatří k těm bohatým v Itálii, kteří těmto zoufalcům poskytují neustále materiální i psychologickou podporu.

A toto je bezpochyby světlá stránka jevu, který v tomto roce přivedl na italské břehy okolo 150.000 lidí. To horší přijde později: jen šestině z nich se udělí politický azyl, ostatní by teoreticky měli být vráceni zpět do země, ze které přišli. To je ale v praxi nemožné, protože většina těchto zemí své občany zpět nechce. Je zde ale i jiný aspekt, o kterém se často nemluví a který je mnohem horší.

Roušku nad tímto aspektem roztrhl Salvatore Buzzi, který se po vypuknutí velkého korupčního skandálu v Římě dostal do vězení. Při jednom odposlouchaném telefonátu doslova prohlásil „na uprchlících se dá vydělat více než na prodeji drog“.

Asistence uprchlíkům je totiž obrovský byznys. Na každého běžence dává italský státní rozpočet 30-35 euro denně, nezletilí stojí více, okolo 46 eur. Tyto peníze samozřejmě nejdou do kapsy uprchlíka, ale jsou určeny na jejich zaopatření. Letos by to italské daňové poplatníky mělo stát něco přes 4 miliardy Eur.

V každém italském okrese prefektura požádá starostu o spolupráci při distribuci uprchlíků. Většina starostů se k tomu nestaví nadšeně a tak v drtivé většině případů prefekt vypíše výběrové řízení, na jehož základě jsou pak běženci umístováni. A do něj se přihlašují určitě ti, kteří chtějí uprchlíkům pomoci, ale často i ti, kteří na tom chtějí vydělat. O tomto systému novinář Mario Giordano napsal knihu nazvanou „Profugopoli“. Giordano pracuje pro Berlusconiho média a tak se jeho kniha setkala na levici s nedůvěrou a kritikou. Jenže Giordano uvádí konkrétní jména, místa i čísla, která pak nikdo nedokázal dementovat. Například se zmínil o 46letém Paolo di Donato z Beneventa v neapolském kraji, který každý den inkasuje 30.000 euro za 1000 běženců nacházejících se v 12 různých zařízeních. Špatně se mu ne-daří, protože na rozhovor s Giordanem přijel v krásně červeném Ferrari.

Na Sicílii stát vyplácí největšímu sběrnému táboru přibližně 24.000 eur denně. Jsou to obrovské peníze a tak celostátní Agentura pro potírání korupce vedená prokurátorem Raffaele Cantonem zastavila několik výběrových řízení pro jasné porušení předpisů. To jest, z těch 35 eur může jít pěkné procento do vlastní kapsy. Protože při tak obrovských číslech málokdo systematicky kontroluje, kolik se zaplatilo za nákup potravin, odměny personálu apod.

Agentura zjistila například, že v některých horských a přímořských střediscích se do výběrového řízení přihlásili majitelé téměř zkrachovalých hotelů a penzionů, kterým tento příjem umožnil přežít. Bez ohledu na protesty ostatních majitelů turistických zařízení, kteří o příchod lidí s naprosto odlišnými zvyky nestáli. Jenže se občas stalo, že tato někdy delší dobu prázdná zařízení mají neodpovídající hygienický či bezpečnostní systém. Někteří starostové nad tím raději přivřeli oko.

Jak z této situace ven? „Velká sběrná zařízení by měla být zrušena. Měly by zůstat jen tzv. hotspots, kde se zjistí, zda ten či onen má právo na azyl či nikoliv. Ale pak by měli být po menších skupinách rozesíláni po celém území státu. To by dle

mého názoru nevedlo k vytváření ghett, naopak k lepší integraci těchto lidí a zabránilo by se velké korupci. S tím samozřejmě, že proud uprchlíků bude dříve či později třeba omezit, jinak bychom mohli být svědky nepříjemných situací, jaké jsme viděli v jiných zemích”, řekl prefekt Mario Morcone, který na ministerstvu vnitra vede odbor imigrace.

Moravskoslezská pobočka

V prostorách Ústavu cizích jazyků Slezské univerzity v Opavě proběhla výstava k 25. výročí založení Společnosti přátel Itálie. Výstava byla zahájena v úterý 26. 4. malou vernisáží – fotografie jsou dostupné na našich stránkách: <http://www.prateleitalie-msk.cz/foto.html>

Od září 2016 zahajujeme další ročník kurzů italštiny s názvem Parliamo italiano! zaměřených především na nácvik konverzace. V Opavě se jedná o tři kurzy různých úrovní od začátečníků po pokročilé.

22. října 2016 plánujeme zájezd „Za starými Římany do Rakous“, více informací a přihláška opět na našich stránkách a Facebooku.

Průvodkyně a organizátorka zájezdu Jaroslava Malá takto přibližuje zaměření výletu:

„Staré Římany lze najít i za humny, třeba v Carnuntu a Retzu, jejichž návštěvu nabízíme. Překvapivě nedaleko za hranicemi jsou Pompeje, rakouské Pompeje. Tak se říká bývalému římskému vojenskému táboru Carnuntum, který je dnes jedním z největších archeologických parků v Evropě. Italský ráz má také půvabné náměstí městečka Retz, které proslavily unikátní středověké vinné sklepy. A víno se ve střední Evropě pěstuje díky starým Římanům...“

V předvánočním čase připravujeme přednášku pana Josefa Kašpara o současném dění v Itálii. Téma přednášky i přesný termín teprve budou upřesněny.

Táňa Pavlíková Alešová

Olomoucká pobočka

- 4. června pořádal Olomoucký pobočný spolek zájezd do Žďáru nad Sázavou, abychom navštívili památky navrhované architektem Santinim Aichlem.

Zájezd se konal ve spolupráci se spolkem Putování za Santinim, který zajistil průvodce a vsutp do všech památek.

Byla to dobrá zkušenost a plánujeme podobné zájezdy v příštích letech.

- 26. června se konal na Korunní pevnostce v Olomouci Italský den.
Náš pobočný spolek spolupracoval na organizaci se spolkem Korunní pevnustka.
Byly ochutnávky Italských specialit, hry pro děti, ukázky Italských produktů, umělecké vystoupení.
Přišlo 1300 návštěvníků. První ročník byl velmi úspěšný a už plánujeme další spolupráci na příští rok.
- Od 15. do 19. srpna 2016 se v Olomouci konal 10. ročník letního kurzu Týden s itaštinou.
Letos nebyla velká účast, ale přesto bylo 22 studentů.
Kurza a doprovodné akce se povedly a měli jsme pozitivní zpětnou vazbu od účastníků.
- Olomoucký pobočný spolek spolupracoval na propagaci večere pro Amatrice s Italskou restaurací Taverna Allegra.
Každou středu v září a v říjnu se nabízí Spaghetti all'Amatriciana a z každé prodané porce se posílají 2 Euro na podporu lidí zasažených zemětřesením.
Odezva byla dobrá a jsme rádi, že jsme se mohli připojit k projektu.
V 1. pololetí školního roku 2016/2017 jsme otevřeli 6 kurzů Italského jazyka.
Účast studentů je vysoká a máme hodně nových zájemců.
Olomoucký výbor rozhodl, že za každého přihlašeného studenta věnuje 1 Euro na podporu lidí zasažených zemětřesením ve střední Itálii.

Kvido Sandroni

SPOLEČNOST PŘÁTEL ITÁLIE – Plzeňský Pobočný Spolek

Celoroční zpráva o činnosti za školní rok 2015–2016

Plzeňská pobočka Společnosti přátel Itálie ve školním roce 2015–2016 soustředila svoji činnost do dvou oblastí: 1) výuka italského jazyka a kultury, 2) kulturní večer, setkávání se studenty.

V zimním semestru ZS 2015-2016 byly otevřeny všechny stávající kurzy (4 skupiny).

Všechny uvedené kurzy vede lektorka Mgr. Hedvika Santoro. Kromě konverzace, na níž je založena většina kurzů, a práce s celoitalskými didaktickými materiály vý-

uku obohacuje i řada autentických aktuálních materiálů. Účastníci kurzů si mohou v průběhu roku půjčovat italskou literaturu či časopisy.

Tradiční předvánoční setkání se studenty pobočky se konalo v plzeňské kavárně – kulturní program vytvořili studenti z nejméně pokročilého kurzu – přednesli prezentace o místech, která v Itálii navštívili.

V letním semestru byl pak nově otevřen kurz pro úplné začátečníky. Letní semestr zakončila každá skupina posezením v kavárně.

Od září roku 2013 jsou spuštěny v novém provedení zaktualizované webové stránky, na nichž jsou informace organizační povahy, on-line odkazy na zajímavé články, fotky, recepty na italské speciality. Připomínána jsou i výročí spojená se známými italskými osobnostmi (Umberto Eco apod.).

Hedvika Santoro

Pražská pobočka

Nechci vyjmenovávat všechny akce, které jsme v uplynulém období organizovali nebo se jich účastnili – zabralo by to příliš mnoho místa a veškeré informace jsou snadno dohledatelné na našich stránkách nebo FB profilu. Akce, o které se chci zmínit, je již druhý ročník Italsko-českého pikniku, který se konal 12. září na IKI v Praze. Akce byla dobře připravena, bylo krásné letní počasí, mnoho spokojených návštěvníků a štěstných výherců. Za všechny ceny pro vítěze i do tomboly chci ještě jednou poděkovat štědrým sponzorům – byly to firmy – Italské-víno.cz, Il Mulino, Lomtrading, Ich-nusa Botega Bistro, La cucina Italiana, Slow Food Prague, Tosca Blu, Crystallis water, Škola kávy a Gran Moravia - doufejme, že nám zachovají přízeň i do dalších ročníků – zdá se, že Piknik se stal již tradicí. Díky velké návštěvnosti jsme mohli

věnovat 10 000 Kč na účet zřízený Italsko-českou hospodářskou komorou na pomoc obětem zemětřesení ve střední Itálii.

Z nejdůležitějších plánovaných akcí do konce roku musím zmínit pravidelnou účast na pietním aktu v Milovicích 5. 11. 2016, kde jako každoročně zajišť'ujeme dopravu autobusem do Milovic a zpět – znovu velké poděkování sponzorovi – tentokrát firmě IVECO.

A na 28. 11. 2016 je plánována naše předvánoční akce, opět na IKI a to koncert studentů Gymnázia Ústavní.

Z čeho mám velkou radost, že se díky lepší informovanosti našich akcí v Praze účastní stále větší množství mimopražských účastníků – těšíme se na Vás.

Eva Poddaná

Elektronické kontakty pobočných spolků Společnosti přátel Itálie

Společnost přátel Itálie se, tak jako všichni, postupně orientuje na elektronickou komunikaci a elektronická média. Máme internetové stránky, alespoň většina poboček, máme profily na FB, také většina poboček, a tradičně využíváme e-mail. Již dnes jsou všichni členové, jejichž e-mailové adresy máme, pravidelně informováni. Pokud od nás nedostáváte pravidelně informace, zřejmě nemáme Vaši aktuální e-mailovou adresu – pokud si přejete být informováni, sdělte nám ji. Pokud si naopak nepřejete být nadále informováni, sdělte nám to a Vaše e-mailová adresa bude z adresáře odstraněna.

V tabulce uvádíme webové a FB adresy – tedy u těch poboček, které je mají. Komunikace se členy již dlouho probíhá prostřednictvím uvedených elektronických médií. Proto od každého člena i každé pobočky uvítáme další informace, které pomohou rozšířit naši vzájemnou komunikaci i na členy, kteří nám doposud svoji e-mailovou adresu nesdělili, anebo naopak – neznaly webové a FB adresy.

Jistě všichni přivítáme jakoukoliv aktivitu členů, která oživí vzájemnou komunikaci. Může se projevit v diskusních fórech na FB, může se projevit posíláním a zveřejňováním vlastních fotografií, třeba z dovolené v Itálii, potravin v italských restauracích, a podobně. V budoucnu plánujeme otevření rubrik tematicky vymezených, na kterých se právě projeví individuální aktivita.

Kontakty

POBOČNÝ SPOLEK	WEB	FACEBOOK
Jihočeský	www.prateleitalie-jc.webnode.cz	Společnost přátel Itálie – jihočeská pobočka
Karlovarský	Společnost přátel Itálie – Karlovarský kraj
Hradec Králové	www.prateleitaliehk.cz	Společnost přátel Itálie – Hradec Králové
Jihomoravský	www.prateleitaliebrno.cz	Společnost přátel Itálie – Brno
Liberecký	Společnost přátel Itálie – pobočka Liberec
Moravskoslezský	www.prateleitalie-msk.cz	Moravskoslezská pobočka Společnosti přátel Itálie
Olomoucký	www.prateleitalie-ol.eu	Společnost přátel Itálie – Olomouc
Plzeňský	www.italstinaplzen.cz
Praha	www.prateleitalie.eu	Společnost přátel Itálie
Vysočina	www.pratele-italie-vysocina.webnode.cz	Společnost přátel Itálie Vysočina– amicitalia

OBSAH 3. ČÍSLA XXI. ROČNÍKU ZPRAVODAJE SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

1. Úvodem	1
2. Uhradili jste členský příspěvek na rok 2016?	2
OD NAŠICH PŘÍSPĚVATELŮ	
3. Dolce vita u benediktinů v Katánii	3
4. Nejkrásnější náměstí v Syrakusách	6
5. GRAN PARADISO (<i>Pulec</i>)	8
6. Karel IV. a Itálie (<i>1. část</i>)	9
NÁŠ ŘÍMSKÝ SPOLUPRACOVNÍK DR. JOSEF KAŠPAR O SOUČASNÉM DĚNÍ V ITÁLII	
7. Rozhovor s Jiřím Jílkem, vedoucím obchodně-ekonomického úseku Velvyslanectví České republiky v Římě	15
8. Výroba slavných klobouků Borsalino zachráněna	17
9. Ve Florencii nechtějí Mc Donald's	18
10. Matka Tereza a komunální daně	18
11. Papež František opět všechny překvapil	19
12. Řím odvolává svou kandidaturu na organizaci letních Olympijských her	19
13. Oprava Španělských schodů skončila	20
14. Archeoložka Isabella	21
15. Jižní Itálie umírá	22
16. Plebiscit v italsky mluvícím švýcarském kantonu Ticino se velkou většinou vyjádřil k omezení přílivu přeshraničních pracujících z Itálie	19
17. Uprchlíci mohou být i byznys	23
Z NAŠICH POBOČEK	
18. Moravskoslezská pobočka	25
19. Olomoucká pobočka	25
20. Plzeňská pobočka v roce 2015	26
21. Pražská pobočka	27

Na autorské a redakční přípravě tohoto čísla se podíleli

Pavel Helan, Josef Kašpar, Michaela Krčmová, Jan Kříž, Táňa Pavlíková-Alešová,
Eva Poddaná, Kvido Sandroni, Hedvika Santoro

Technická spolupráce

Zdeněk Sladký

ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PŘÁTEL ITÁLIE

Zapsán v evidenci periodického tisku pod číslem MK ČR E 14783

Vydává Společnost přátel Itálie, registrovaný spolek, IČ: 00564842